

Datum: 3 juli 2025

Maatschappelijke veiligheidsagenda

Vaak leiden maatregelen die de overheid neemt in het kader van onze veiligheid tot meer surveillance, controle en repressie. En brengen zij ook juist vaak veiligheidsrisico's met zich mee, met name voor kwetsbare groepen. Met dit rapport laten we zien dat er een grote diversiteit aan veiligheidsmaatregelen mogelijk is die leiden tot meer veiligheid voor iedereen. *Lotte Houwing*

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
2. GEDRAGSREGELS VOOR ONLINE GEDRAG VAN POLITICI	4
3. DE VREEDZAME GEMEENTE	5
4. NEEM GESLACHT OP IN DE BESCHERMING TEGEN GROEPSBELEDIGING	6
5. CORRECTE GEGEVENS OVER MOSLIMDISCRIMINATIE	7
6. SELECTIEBESLISSINGEN BIJ PROACTIEVE CONTROLES MOGEN NOOIT OP RAS WORDEN GEBASEERD.	8
7. ZORG ERVOOR DAT BURGERS VRIJ EN VEILIG KUNNEN DEMONSTREREN	9
8. WE MOETEN ONAFHANKELIJK WORDEN VAN (AMERIKAANSE) BIG-TECH	10
9. STEL PSYCHISCH GEWELD STRAFBAAR	11
10. BESCHERM JOURNALISTEN TEGEN SLAPP-RECHTSZAKEN	12
11. TRANSPARANT EN ETHISCH ALGORITMEGEBRUIK	13
12. EEN NATIONAAL ACTIEPLAN TEGEN GEWELD TEGEN MOSLIMVROUWEN	14

1. INLEIDING

Van het massaal tappen van ons internetverkeer tot het inzetten van gezichtsherkenningstechnologie: de afgelopen jaren zijn er door de overheid in het kader van onze veiligheid ontzettend veel maatregelen ingevoerd. Daarbinnen is een trend zichtbaar: ze zijn gericht op meer macht en bevoegdheden van uitvoeringsorganisaties als de politie en de geheime diensten (AIVD en MIVD). Dit gaat gepaard met een toename van controle, repressie en surveillance van burgers. Terwijl het toezicht juist veel wordt afgeschaald. Dat moet anders.

Dit soort repressieve maatregelen dragen vaak slechts bij aan de veiligheid van een deel van de mensen in de samenleving. Bovendien brengen ze vaak juist ook veiligheidsrisico's met zich mee, met name voor meer kwetsbare groepen. Denk bijvoorbeeld aan hoe een algoritme dat werd gebruikt om bijstandsfraude op te sporen alleenstaande moeders een hogere risicoscore toeschreef, hoe de politie etnisch profileert, en hoe mensen van kleur een hoger risico lopen onterecht als verdachte te worden aangewezen door gezichtsherkenningstechnologie. Daarbij zijn het veelal maatregelen die een symptoom bestrijden, terwijl het onderliggende maatschappelijke probleem vaak in stand blijft.

Tegelijkertijd zijn er veel vlakken waarop mensen wel degelijk wat extra bescherming zouden kunnen gebruiken. Zo is de haat jegens verschillende groepen in de samenleving de afgelopen jaren sterk toegenomen. Is er nog steeds sprake van institutioneel racisme. En leidt een verhard en gepolariseerd debat zowel online als offline tot bedreigingen en fysiek geweld. Hier zouden maatregelen die de veiligheid versterken wel op hun plek zijn.

Om te laten zien dat het ook anders kan, hebben acht organisaties uit het maatschappelijk middenveld maatregelen voorgesteld die bijdragen aan veiligheid van mensen vanuit een maatschappelijk perspectief. En dat is deze maatschappelijke veiligheidsagenda geworden. Veiligheid hoeft niet neer te komen op repressie, controle en surveillance, maar kan in een veelvoud aan vormen bestaan. Zonder voor bepaalde groepen juist hun veiligheid in gevaar te brengen. Voor veiligheid voor iedereen.

2. GEDRAGSREGELS VOOR ONLINE GEDRAG VAN POLITICI

Wat stellen we voor?

Er moeten gedragsregels komen die het online gedrag van politici normeren.

Wat is het probleem?

Digitalisering en platformisering hebben onze informatieomgeving ingrijpend veranderd en een groot deel van het publieke debat vindt nu plaats op sociale media. Politici begeven zich veel op sociale media. Via deze kanalen spreken zij de samenleving direct aan, zonder de tussenkomst van reguliere media. De gevestigde mores rond publieke communicatie via journalistieke media is hier niet aanwezig. Dit leidt regelmatig tot uitingen die gericht zijn op het negatief neerzetten van anderen die zich mengen in het publieke debat en aanleiding kunnen zijn tot online haat.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

In Nederland verhardt de politieke retoriek, niet enkel jegens andere politici, maar ook jegens journalisten en andere publieke stemmen. Dit is een veiligheidsissue omdat de verhardende taal vanuit publieke figuren met een groot bereik een vijandig en onveilig online klimaat voor ons allemaal creëert. Online intimidatie blijft bovendien zelden online, maar vloeit over in offline aanvallen. Uit onderzoek blijkt dat één op de vijf vrouwelijke journalisten die online werd aangevallen, later ook offline werd geconfronteerd met geweld. Dit soort incidenten normaliseren grensoverschrijdend gedrag, zoals het opwachten van politici bij de Tweede Kamer of bij hen thuis.

Wat is er nodig?

Woorden hebben gevolgen. De normalisatie van deze harde retoriek normaliseert een klimaat waarin online haat en geweld kan plaatsvinden. Daarom hebben we gedragsregels nodig die het online gedrag van politici normeren. Met de bijzondere rol en het platform wat politici hebben komt ook een bijzondere verantwoordelijkheid. Een gedragscode helpt om die verantwoordelijkheid te concretiseren. Het gaat niet om censuur of beperking van politieke expressie, maar om het vastleggen van professionele normen voor publieke communicatie. Net zoals er regels zijn voor gedrag in het parlement, kunnen er ook normen komen voor hoe politici zich online gedragen.

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon

- WRR rapport “**Aandacht voor media. Naar nieuwe waarborgen voor hun democratische functies.**”

Evelien Wijkstra - Free Press Unlimited - wijkstra@freepressunlimited.org

3. DE VREEDZAME GEMEENTE

Wat stellen we voor?

Gemeenten maken samen met lokale burgergroepen actief vredesbeleid en gaan goed georganiseerde samenwerkingen aan met lokale burgergroepen (lokale vredesnetwerken of – platforms) die zich willen inzetten om de sociale cohesie te versterken en polarisatie tegen te gaan en daarmee de weerbaarheid te verhogen.

Wat is het probleem?

Polarisatie en afnemende sociale cohesie zorgen voor spanningen in de samenleving en/of maakt het lastiger spanningen aan te pakken. Het maakt ons minder weerbaar voor negatieve invloeden van buitenaf, zoals desinformatie, sabotageacties of door de natuur veroorzaakte crises.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

Zoals de spanningen in de samenleving rond de genocide in Gaza of rond de komst van AZC's in gemeenten bijvoorbeeld laten zien, kan dat lokaal leiden tot grote spanningen en zelfs geweld tussen groepen, en/of tot verdere inperking van de vrijheden en rechten die wij als burgers hebben in Nederland, zoals het recht op demonstreren.

Wat is er nodig?

- Gemeenten die burgers actief betrekken bij het formuleren van lokaal vredesbeleid, wanneer nodig op wijkniveau, met een focus op diverse vormen van dialoog, educatie en samenbrengende activiteiten, zoals buurtfeesten, sport en culture activiteiten.
- Een goed georganiseerde en geformaliseerde samenwerking tussen de gemeente en lokale groepen die zich willen inzetten om de sociale cohesie te versterken en polarisatie tegen te gaan, bijvoorbeeld in de vorm van lokale vredesplatforms of -netwerken. Zie bijvoorbeeld Vredesoverleg Alkmaar.
- Kennis en capaciteit bij gemeenten om dit vorm te geven.
- Een nationaal netwerk van lokale vredesplatforms of -netwerken om van elkaar te leren en de kennis en kunde op te bouwen hoe dit goed vorm te geven.
- Verder onderzoek naar *best practices* en geleerde lessen.

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon

- Vredesverklaring Haarlem: [Vredesverklaring Haarlem – Antonius Gemeenschap](#)
- Vredesoverleg Alkmaar: [Groots Alkmaar – aflevering Geloven](#), vanaf 14:30.

Guido de Graaf-Bierbrauwer - PAX - bierbrauwer@paxforpeace.nl

4. NEEM GESLACHT OP IN DE BESCHERMING TEGEN GROEPSBELEDIGING

Wat stellen we voor?

De discriminatiegrond 'geslacht' (90quater Sr) wordt uitgebreid met 'geslachtskenmerken, genderidentiteit en genderexpressie'. Verder wordt in de artikelen 137c en 137e de grond 'geslacht' aan de discriminatiegronden toegevoegd.

Wat is het probleem?

Op dit moment valt de grond geslacht niet binnen het verbod op groepsbelediging. Daarmee zijn vrouwen en transgender personen juridisch niet beschermd tegen hatelijk taalgebruik. Het gebrek aan een verbod normaliseert het uiten van haat jegens onbeschermden groepen. Die we ook terug zien in de aankondiging van Meta dat discriminatie tegen vrouwen en trans mensen is toegestaan. Ook kun je geen melding maken van discriminatie, omdat er geen grond voor is in het strafrecht.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

De haat tegen transgender mensen groep groeit. Uit [onderzoek van de Groene Amsterdammer](#) blijkt dat de hoeveelheid haatberichten tegen transgender mensen op sociale media in drie jaar tijd vertienvoudigd is. En uit nieuw onderzoek van het CBS blijkt dat non-binaire trans mensen het afgelopen jaar tien keer vaker dan de rest van de bevolking online bedreigd, geïntimideerd en gepest werden. Online haat blijft niet online, en online haat werkt vaak door naar agressie en geweld op straat en in het dagelijks leven. Haat zorgt ervoor dat veel transgender mensen onveilig zijn en dat zij zich minder uitspreken en minder zichtbaar durven zijn.

Wat is er nodig?

De bescherming tegen discriminatie en haat moet gelden voor iedereen. Op dit moment zijn de gronden die deze bescherming bieden beperkt, waardoor er groepen van deze bescherming worden uitgesloten. Om ook transgender mensen tegen haat en discriminatie te beschermen moeten het verbod op groepsbelediging en de discriminatiegronden worden uitgebreid.

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon

- [Wetsvoorstel dat de Algemene wet gelijke behandeling en het wetboek van strafrecht wijzigt](#)
- [Ruim 29.000 handtekeningen voor de wet tegen transhaat](#)

Lis Dekkers - Transgender Netwerk - l.dekkers@transgendernetwerk.nl

5. CORRECTE GEGEVENS OVER MOSLIMDISCRIMINATIE

Wat stellen we voor?

Verbeter de registratie-infrastructuur van moslimdiscriminatie.

Wat is het probleem of de situatie?

Er is een lage meldingsgraad van moslimdiscriminatie bij registratie-instanties zoals de politie, Meld Online Discriminatie (MOD), anti-discriminatievoorzieningen (ADV's) of het College voor de Rechten van de Mens. Uit focusgroeponderzoek met slachtoffers blijkt dat er verschillende oorzaken zijn voor de lage meldingsgraad. Zoals een gebrek aan bewustzijn dat melden mogelijk is, twijfel of het incident telt als discriminatie (zowel door melders als medewerkers van registratie-instanties), angst om niet serieus genomen te worden en gebrek aan vertrouwen in de organisaties waar melden mogelijk is.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

Dit leidt tot een vertekend beeld van de ernst en omvang van het probleem waardoor beleid en handhaving tekortschieten in het beschermen van moslims in Nederland. Dit maakt Nederland onveilig voor moslims. Met name (zichtbare) moslima's worden vaak blootgesteld aan verbaal en fysiek geweld in de openbare ruimte.

- Registratie-instanties moeten verplicht worden meldingen te registreren.
- Specifieke registratie van incidenten die te maken hebben met moslimdiscriminatie, los van bredere categorieën als 'discriminatie op religie'.
- Training en bewustwording bij registratie-verwerkers over het herkennen van islamofobie en het belang van correcte registratie.
- Samenwerking met maatschappelijke organisaties die ervaring hebben met meldingen van discriminatie, om meldingsbereidheid te verhogen.
- Transparantie in rapportages, zodat beleidsmakers, journalisten en het publiek inzicht krijgen in de aard en omvang van moslimdiscriminatie.

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon:

- <https://we-speak.nl/over-ons/missie/>

Saida Derrazi - SPEAK - info@we-speak.nl

6. SELECTIEBESLISSINGEN BIJ PROACTIEVE CONTROLES MOGEN NOOIT OP RAS WORDEN GEBASEERD.

Wat stellen we voor?

Overheidsbreed mogen selectiebeslissingen bij proactieve controles nooit op ras worden gebaseerd. Er moet op de naleving van deze regel worden toegezien.

Wat is het probleem?

Op papier worden er stappen gezet om deze onrechtmatige praktijk te stoppen, maar dat werkt niet door in de praktijk. De rechtszaak tegen de KMar is gewonnen en daar kwam uit dat ras geen reden mag zijn voor selectiebeslissing bij proactieve controles. Dit geldt overheidsbreed, en toch wordt dit door de overheid erg smal opgepakt en beperkt tot grenscontroles.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

Institutioneel racisme sluit bepaalde groepen mensen uit van delen van onze samenleving. En zorgt ervoor dat sommige mensen eerder en vaker in aanraking komen met de repressieve tak van de overheid. Daarbij worden zij direct in hun veiligheid(sbeleving) aangetast.

Wat is er nodig?

Er moet serieus werk worden gemaakt van het stoppen met etnisch profileren. Dat betekent dat selectiebeslissing bij proactieve controles nooit op ras mogen worden gebaseerd en dat nationaliteit ook geen onderdeel mag uitmaken van risico selectie beslissingen. Dit geldt overheidsbreed.

Ook het monitoren van etnisch profileren is overheidsbreed. We weten dat er sprake is van institutioneel racisme. Er zijn maatregelen, maar die zijn niet verplicht. En er is een groot gebrek aan toezicht op de naleving ervan.

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon

- [Uitspraak in de rechtszaak tegen etnisch profileren door de Koninklijke Marechaussee](#)
- [Bewezen effectieve maatregelen tegen etnisch profileren](#)

Jair Schalkwijk - Controle Alt Delete - jair@izi-solutions.com

7. ZORG ERVOOR DAT BURGERS VRIJ EN VEILIG KUNNEN DEMONSTREREN

Wat stellen we voor?

Het demonstratierecht moet worden gewaarborgd zodat burgers veilig en vrij kunnen demonstreren.

Wat is het probleem?

Demonstreren is een mensenrecht. De overheid heeft de plicht om demonstraties te respecteren, beschermen en faciliteren. Toch zien regeringen demonstreren vaak niet als een mensenrecht, maar als een risico voor de openbare orde. In Nederland grijpen autoriteiten naar surveillance middelen om demonstranten in de gaten te houden. De politie verzamelt gegevens van sociale media, zet cameratoezicht in tijdens demonstraties en klopt bij activisten aan de deur met vragen over hun deelname aan demonstraties. Surveillance kan mensen afschrikken, terwijl demonstraties juist zo belangrijk zijn in een democratie.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

Mensen moeten kunnen demonstreren zonder bang te zijn in de gaten te worden gehouden door de politie. Zij moeten zich vrij en veilig voelen om hun mening te uiten. Het kabinet moet onrechtmatige surveillance daarom terugfluiten. Demonstranten maken gebruik van een belangrijk mensenrecht.

Wat is er nodig?

Amnesty International roept de Nederlandse overheid op om te stoppen met onrechtmatige surveillance bij demonstraties. Autoriteiten moeten demonstranten niet zien als risico's die moeten worden gemonitord of gecontroleerd, maar als mensen die vreedzaam een mensenrecht uitoefenen. De politie moet dat in de eerste plaats faciliteren. Amnesty roept daarom op tot:

- Duidelijke instructies voor ID-controles, zodat de politie geen controles uitvoert tijdens vreedzame demonstraties, tenzij er een verdenking is van een strafbaar feit
- Strikte regels voor de inzet van camera's bij demonstraties
- Een verbod op gezichtsherkenningstechnologie voor identificatie
- Een verplichte mensenrechtentoets voordat nieuwe technologieën worden ingezet
- Publieke verantwoording en transparantie over gegevensverzameling

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon

- <https://www.amnesty.nl/tech>

Marco Sluijter - Amnesty International Nederland - m.sluijter@amnesty.nl

8. WE MOETEN ONAFHANKELIJK WORDEN VAN (AMERIKAANSE) BIG-TECH

Wat stellen we voor?

Mensen moeten (online) onafhankelijk kunnen zijn van Big Tech.

Wat is het probleem?

Big Techbedrijven hebben veel macht over onze (online) leefwereld. We gebruiken Big Tech-platformen voor sociale contacten, onderwijs, informatievoorziening, contact met de overheid, werk, etc. Vaak is er geen mogelijkheid om voor een alternatief te kiezen. Daardoor zijn we in veel van ons (online) handelen afhankelijk van deze bedrijven. Het beleid van hun platformen, bijvoorbeeld op het gebied van privacy en censuur, is leidend.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

Een vereiste voor veiligheid is vrijheid. Wanneer je afhankelijk bent ben je niet vrij. Wanneer je afhankelijk bent van een bedrijf dat diens winstbelangen keer op keer verkiest boven jouw belangen (en/of mensenrechten), ben je al helemaal niet vrij. Mensen hebben geen vrijheid om te kiezen voor een online omgeving die hen veilig houdt tegen bijvoorbeeld Amerikaanse overheidsinmenging, het amplificeren van extreme berichten, met filterbubbels en polarisatie tot gevolg, en het constante online tracken ten behoeve van een advertentie industrie waar de consument vooral de dupe van is.

Wat is er nodig?

Veel. Maar vooral: regulering en handhaving. Big Techbedrijven zullen nooit uit zichzelf veranderen op een manier die hen in de portemonnee raakt. Een aantal acties die de Nederlandse regering zou kunnen nemen:

- Strengere regels over de digitale markt en handhaving van de bestaande regels (Digital Markets Act). Denk hierbij aan Break up Big Tech en interoperabiliteit;
- Strengere regels voor online platformen en handhaving van de bestaande regels (Digital Services Act);
- Een Digital Fairness Act die autonomie van platformgebruikers vergroot;
- Een overheid die zelf geen gebruik maakt van Big Tech voor communicatie & infrastructuur;
- Geen Big Tech in essentiële sectoren zoals onderwijs en zorg.

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon

- Podcast: [Onze overheid is te afhankelijk van Big Tech](#)
- [FAQ over de oproep “Wordt onafhankelijk van Big Tech en download Signal](#)

Lotje Beek - Bits of Freedom - lotje@bitsoffreedom.nl

9. STEL PSYCHISCH GEWELD STRAFBAAR

Wat stellen we voor?

Strafbaarstelling van psychisch geweld

Wat is het probleem?

Psychisch geweld, ook wel bekend als emotionele mishandeling, richt zich op het beïnvloeden van de emoties, gedachten en het zelfbeeld van het slachtoffer. Dit type geweld kent verschillende vormen, zoals intimidatie, bedreiging, vernedering, emotionele manipulatie en *gaslighting*. Psychisch geweld omvat dwingende controle, zoals economische beheersing, controle over sociale contacten, het veroorzaken van sociaal isolement en overmatige controle en surveillance.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

Uit onderzoek blijkt dat psychisch geweld binnen de privésfeer veel voorkomt in Nederland, 32% van de vrouwen heeft te maken (gehad) met psychisch geweld in intieme relaties. Psychisch geweld kan langdurige psychologische schade veroorzaken en gaat vaak samen met andere vormen van misbruik, zoals fysiek of seksueel geweld. Psychisch geweld heeft het risico van escalatie in zich en kan daarmee een voorbode zijn van meer en in ernst toenemend geweld. De inzichten van Jane Monckton Smith dragen bij aan dit begrip door psychisch geweld te positioneren als een voorbode van mogelijk fatale escalatie van partnergeweld (femicide).

Wat is er nodig?

Psychisch geweld moet strafbaar worden gesteld. Daarbij is het van belang dat de focus ligt op een systemische verandering, dat er een intersectionele benadering wordt gekozen en dat de nieuwe wetgeving duidelijk is en dat de bewijsvoering draaglijk moet zijn voor het slachtoffer.

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon

- <https://clara-wichmann.nl/>

mr. drs. Lilianne Ploumen - Bureau Clara Wichmann - lproumen@clara-wichman.nl

10. BESCHERM JOURNALISTEN TEGEN SLAPP-RECHTSZAKEN

Wat stellen we voor?

Nederland moet effectieve waarborgen in de nationale wetgeving opnemen tegen SLAPPs (Strategic Lawsuits Against Public Participation).

Wat is het probleem?

Om publieke stemmen de mond te snoeren, worden in toenemende mate juridische stappen genomen. Deze vorm van juridische intimidatie komt steeds vaker voor, ook in Nederland. 50% van de Nederlandse journalisten en meer dan 90% van de hoofdredacties heeft te maken met dreiging van juridische stappen naar aanleiding van een publicatie.

De meest zorgwekkende vorm van juridische druk zijn zogeheten SLAPPs. Deze rechtszaken worden ingesteld door rijke en machtige actoren tegen journalisten, mensenrechtenverdedigers en maatschappelijke organisaties, met als doel hen te intimideren en onder druk te zetten. Deze juridische druk heeft een zorgwekkende impact op de onafhankelijke journalistiek in Nederland. In sommige gevallen is die impact direct (zelfcensuur) en in andere indirect, doordat belangrijke voorwaarden voor journalistiek en nieuwsgaring onder druk komen te staan.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

Als journalisten zelfcensuur gaan toepassen, raakt dit de kern van onze democratie: het vrije publieke debat. Deze juridische intimidatie is een zeer effectieve manier om afwijkende meningen te onderdrukken en de toegang van het publiek tot waarheidsgetrouwe informatie te beperken. Wanneer journalisten, onderzoekers, activisten, maatschappelijke organisaties of klokkenluiders het risico lopen op kostbare en langdurige rechtszaken, ontstaat een *chilling effect*. SLAPPs vormen ook een veiligheidsprobleem omdat de juridische intimidatie vaak gepaard gaat met lastercampagnes en zorgt voor grote financiële en psychologische druk.

Wat is er nodig?

Met de transponering van de Europese anti-SLAPP richtlijn heeft Nederland een kans in handen om juridische intimidatie en SLAPPs tegen te gaan. Nederland moet zich inzetten voor effectieve waarborgen in Nederlandse wetgeving.

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon:

- WRR rapport “[Aandacht voor media. Naar nieuwe waarborgen voor hun democratische functies.](#)”
- Onderzoek FPU “[Een onderschat probleem: disproportionele juridische druk op de Nederlandse journalistiek](#)”

Karlijn Knipping - Free Press Unlimited - knipping@freepressunlimited.org

11. TRANSPARANT EN ETHISCH ALGORITMEGEBRUIK

Wat stellen we voor?

Transparantie, verantwoordelijkheid en veiligheid voor de burger moeten centraal staan bij het gebruik van algoritmen door gemeenten.

Wat is het probleem?

Gemeenten maken steeds vaker gebruik van algoritmen en datagedreven methoden om fraude op te sporen. Wanneer dit correct wordt uitgevoerd, kan het ertoe leiden dat er minder burgers onderworpen hoeven worden aan onderzoeken en kan het de werkdruk van de ambtenaar verlichten. Maar als de aanpak niet goed doordacht is, kan het leiden tot onnodige inbreuken op de privacy, valse beschuldigingen, discriminatie en massasurveillance.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

Ondoorzichtige en oneerlijke methoden om fraude op te sporen, kunnen de privacy en leefkwaliteit van burgers aantasten. Op het eerste gezicht onschuldige data-analyses kunnen leiden tot ingrijpende huiszoekingen, onrechtmatige stopzettingen van uitkeringen of discriminerende praktijken.

Wat is er nodig?

Er is een set aan maatregelen nodig die er als volgt uit ziet:

- Publicatie in algoritmeregisters van alle impactvolle algoritmes, waarbij wordt aangegeven wie er verantwoordelijk is.
- Uitvoering van een DPIA en een bias-analyse, zodat er vastgelegd is wat de keuzes zijn geweest in de ontwikkeling en implementatie van het algoritme en er niet zomaar geclaimd kan worden dat een algoritme niet discriminerend is zonder bewijs.
- Het ontwikkelen van een duidelijke monitoringsstrategie voor het algoritme. Als blijkt dat het algoritme het originele doel niet meer dient of nadelige effecten heeft op de burger, dan dient het gebruik stopgezet te worden.
- Het moet uitlegbaar zijn aan de burger op basis waarvan een keuze is gemaakt die de burger raakt. Keuzes mogen niet enkel op het algoritme berusten.

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon

- Position paper van de Autoriteit Persoonsgegevens: [Democratische beheersing van algoritmes en AI](#)
- Impactanalyse van de Vereniging Nederlandse Gemeenten: [Richtlijnen voor het toepassen van algoritmen door gemeenten](#)

Chandni Bagchi - Bits of Freedom - chandni@bitsoffreedom.nl

12. EEN NATIONAAL ACTIEPLAN TEGEN GEWELD TEGEN MOSLIMVROUWEN

Wat stellen we voor?

Een nationaal actieplan voor het tegengaan van (online) geweld tegen moslimvrouwen en -meisjes in de openbare ruimte.

Wat is het probleem of de situatie?

Moslimvrouwen en -meisjes, vooral degenen die zichtbaar religieus zijn (bijvoorbeeld door het dragen van een hoofddoek of niqaab), worden in Nederland disproportioneel vaak slachtoffer van verbaal en fysiek geweld. Zowel in de openbare ruimte als online. Denk bijvoorbeeld aan beledigingen, bedreigingen, bespuwingen of het afrukken van de hoofddoek. Maar ook seksueel getinte opmerkingen die religieuze stereotypen combineren met seksisme. Sociale uitsluiting of intimidatie in het openbaar vervoer, op straat, in winkels of op school.

NB: Dit geweld is vaak gender- én religiegericht, maar wordt zelden apart geregistreerd of als zodanig aangepakt.

Waarom is dit een veiligheidsissue?

Er is sprake van directe fysieke onveiligheid: (zichtbare) moslima's zijn en voelen zich onveilig op straat, wat leidt tot angst, trauma, stress en zelfbeperking (bijvoorbeeld het vermijden van bepaalde plekken of het aanpassen van kleding) wat uiteindelijk ook leidt tot de beperking van bewegingsvrijheid en participatie in de samenleving.

Wat is er nodig?

Een nationaal actieplan moet geweld tegen moslima's online en in de openbare ruimte niet alleen erkennen, maar ook concreet tegengaan, en actief inzetten op de veiligheid van moslima's aan de hand van:

- Registratie instanties zijn verplicht registraties aan te nemen en er wordt een specifieke categorie voor moslimvrouwen (religie+gender) gebruikt;
- Oprichting van een gespecialiseerd online meldpunt voor gendergerichte islamofobie, gekoppeld aan snelle verwijdering van schadelijke content;
- Opvolging van ernstige (online) incidenten voor moslima's mogelijk maken door in te zetten op veilige en laagdrempelige aangifteprocedures en het toegankelijk maken van gespecialiseerde rechtshulp;
- Het prioriteren van de juridische handhaving van (online of offline) discriminatie, bedreiging en haatzaaien waarbij moslima's getarget worden;

Verdere achtergrondinformatie en contactpersoon:

- <https://we-speak.nl/over-ons/missie/>

Saida Derrazi - SPEAK - info@we-speak.nl

**Bits of Freedom komt op voor jouw
vrijheid en privacy op internet.**

Deze grondrechten zijn onmisbaar
voor je ontwikkeling, voor
technologische innovatie en voor
de rechtsstaat. Maar die vrijheid is
niet vanzelfsprekend. Je gegevens
worden opgeslagen en geanalyseerd.
Je internetverkeer wordt afgeknepen
en geblokkeerd.

Bits of Freedom zorgt ervoor dat
jouw internet jouw zaak blijft.

Bits of Freedom
bitsoffreedom.nl
🐦 [@bitsoffreedom](https://twitter.com/bitsoffreedom)
Prinseneiland 97HS
1013 LN Amsterdam

Contactpersoon:
Lotte Houwing
+31 6 8320 7546
lotte@bitsoffreedom.nl

38FD 0BCE D718 B21D 867E
83FC 1754 3086 F222 D217
(bitsoffreedom.nl/openpgp)

**BITS OF
FREEDOM**
Voor jouw internetvrijheid